

Vurdering av FKT-ordningen

NIBIO RAPPORT | VOL. 6 | NR. 130 | 2020

I. Hansen¹, G-H Strand¹, O. Krange², J. Mattisson², O.-G. Støen², S. Kårstad¹, S.M. Eilertsen¹, E. Winje¹, L.B. Austmo¹, K. Skogen² og H. Lindhjem²

Norsk institutt for bioøkonomi¹
Norsk institutt for naturforskning²

Vurdering av FKT-ordningen

- Inger Hansen (NIBIO)
- Geir-Harald Strand (NIBIO)
- Olve Krange (NINA)
- Jenny Mattisson (NINA)
- Ole-Gunnar Støen (NINA)
- Signe Kårstad (NIBIO)
- Svein Morten Eilertsen (NIBIO)
- Erlend Winje (NIBIO)
- Lars Bendik Austmo (NIBIO)
- Ketil Skogen (NINA)
- Henrik Lindhjem (NINA)

Oppdrag fra Miljødirektoratet:

Vurdere om formålet med FKT-forskriften kan realiseres på en bedre måte enn i dag, og i så fall hvordan.

FKT-forskriften har som formål å sikre iverksettelse av effektive forebyggende tiltak for å begrense skadene rovvilt kan forårsake på produksjonsdyr i landbruket, samt konfliktdempende tiltak for å begrense ulemper for lokalsamfunn og andre grupper

Fordeling av FKT-midler på ulike forebyggende tiltak

	Utbetalt 2013-2019			Utbetalt 2013-2019	
	Kroner	Andel (%)		Kroner	Andel (%)
Tidlig nedsanking	44 093 234	19,3	Flytting til annet beite	9 091 755	18,2
Forsinket slipp på beite	7 885 132	3,4	Gjeting/Utvidet tilsyn	11 702 351	23,4
Flytting til annet beite	13 888 848	6,1	Kalving i gjerde	787 480	1,6
Beiting på inngjerdet areal	40 752 994	17,8	Foring i perioder av året	19 527 961	39,1
Beredskapsareal	3 453 852	1,5	Tekniske tiltak	2 622 226	5,2
Rovviltavvisende gjerde	19 675 533	8,6	Andre tiltak	6 233 687	12,5
Kadaverhund/Vokterhund/dyr	6 903 012	3,0	Totalt	49 965 460	100,0
Gjeting/utvidet tilsyn	30 984 180	13,6			
Elektronisk overvåking	28 926 602	12,7			
Andre tiltak	32 025 942	14,0			
Totalt	228 589 329	100,0			

Tamrein

Sau og andre husdyr

Andre tiltak som kan være direkte tapsreduserende

- Sekkepost
- Tiltak som effektiviserer jakt og skadefelling

Driftsomstilling grunnet rovvilt

Begrensede bevis for at forebyggende tiltak har effekt

- Mye litteratur på emnet, men forebyggende effekt er ofte ikke kvantifisert eller testet statistisk
- Likevel viktig å referere til resultater fra enkeltstudier og utprøvinger under norske forhold
- Bør stille krav til at anerkjent metodikk benyttes i framtida

Effekt av forebyggende tiltak mot tap av sau - oppsummering

- De mest effektive tiltakene de som skiller rovvilt og bufe i tid og/eller rom
- Vi anbefaler at alle tiltak omtalt i vår rapport videreføres

Effekt av forebyggende tiltak mot tap av tamrein - oppsummering

- Det er langt mer utfordrende å finne gode forebyggende tiltak i reindriften enn i saueholdet
- Som for sau, er de mest effektive tiltakene i reinnæringa de som skiller rovilt fra reinsdyr i tid eller rom
- Disse tiltakene kan imidlertid være vanskelig å praktisere
- Vi anbefaler at alle tiltak omtalt i vår rapport videreføres

Vurdering av måloppnåelse

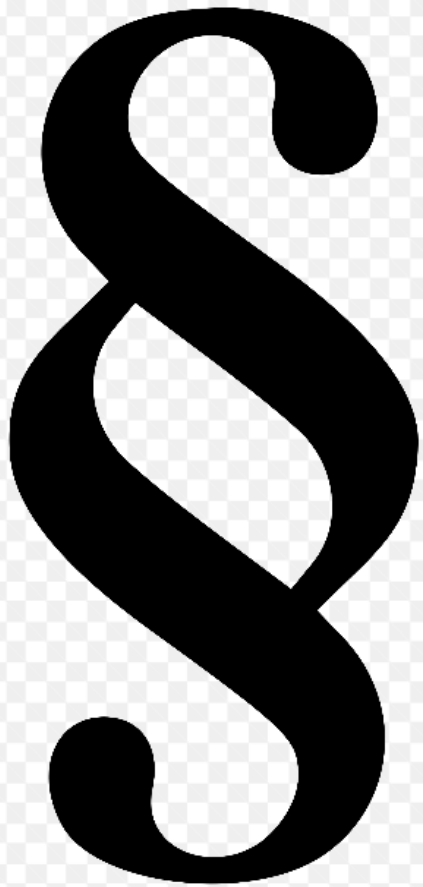
1. Måloppnåelsen for FKT-ordningen er god innenfor ulve- og deler av bjørneprioriterte områder
2. Ikke like godt måloppnåelse innenfor jerve- og gaupeprioriterte områder
3. Konfliktpotensialet er høyest i grenseområdet mellom rovviltprioritert og beiteprioritert område
4. Endringer i FKT-forskriften som kan bidra til en bedre måloppnåelse i slike områder vil være viktige
5. Konfliktdempende tiltak bør i større grad bidra til å dempe polarisering mellom interessegrupper og øke aksepten for Stortingets todelte mål

Forslag til endringer i FKT-forskriften

1. Egen oppstilling av tiltak i reinnæringa
2. Egen paragraf om tiltak som styrker beredskapen for akutte skadesituasjoner
3. Tiltak som effektiviserer jakt og skadefelling
4. Driftsomstilling grunnet rovvilt

Tiltak som kan bidra til en mer effektiv forvaltning av FKT-ordningen

1. Endringer i ESS
2. Tiltak mht. beredskap og håndtering av akuttsituasjoner
3. FoU-oppgaver
4. Samordning av tilskuddsordninger

Takk for oppmerksomheten!

Lenke til rapporten:

<https://nibio.brage.unit.no/nibio-xmlui/handle/11250/2717042>

eller

<https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2020/desember-2020/vurdering-av-fkt-ordningen/>

Takk til Miljødirektoratet for finansieringen av oppdraget.

Takk også til alle som var involverte i arbeidet med rapporten: informanter fra beitenæringene og forvaltningen, samt medforfattere fra NIBIO og NINA.

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

NIBIO_no

NIBIO.no

NIBIO_no

www.nibio.no